

LATVIJAS KULTŪRAS KANONS **kā kultūras zīmju ceļš:** **šodien un Latvijas 100 gadei**

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA

asoc.prof .Anda Laķe

Rīgā, 15.10.2014

Prezentācijas plāns

1. Latvijas kultūras kanona izveides mērķi un pamatojums
2. Dānijas un Nīderlandes kultūras kanoni
3. Latvijas kultūras kanons šodien: 4 kultūras kanona attīstības scenāriji
4. *Kultūras kanons* → *kultūras zīmju ceļš*

1.

LATVIJAS KULTŪRAS KANONA IZVEIDES MĒRĶI UN PAMATOJUMS

Latvijā publiskajā telpā epizodiski diskutēts

Kāpēc ir/nav vajadzīgs
Latvijas Kultūras kanons?

Kādam tam ir/nav jābūt?

Kas to veido?

Kas ir atbildīgs par tā
izveidi?

Kas finansē?

**Ko ar to darīt, kad
izveidots?**

Vai kanons ir maināms?

.....

No kurienes Latvijas Kultūras kanona ideja?

Latvijas Kultūras kanona idejas ierosinājums

LR Kultūras ministres 2004-2009 HELĒNAS DEMAKOVAS
INICIATĪVA:

“...Kultūras kanona projekta norise man ir palikusi ļoti labi atmiņā, jo tas bija projekts, kuru kā kultūras menedžeris es pati arī vadīju. Pirmā apjausma par Kultūras kanonu man bija 2007. gadā, kad biju komandējumā Dānijā, un Dānijas Kultūras ministrsiepazīstināja ar Kultūras kanona izstrādi tobrīd Dānijā. Tāpēc es uzsveru, ka šis projekts bija politisks...

*...saprotu, ka Kultūras kanons ir pretruna kultūrai, jo kultūra ir nemītīgi mainīgs organisms, un katram ir savas prioritātes. Arī mans personīgais kanons nesakrīt ar visu pārējo uzskatiem, tāpēc tā ir pretruna, bet ja mēs to uzskatām kā **politisku nepieciešamību**, tad tā pretruna pazūd.”*

A diagram consisting of three blue shapes. At the top is a seven-pointed star containing the text 'Kultūras kanons' in red. Below the star are two overlapping circles. The left circle contains the text 'Kultūra?' in green, and the right circle contains the text 'Politika?' in green. The circles overlap in the center, and the star is positioned above the intersection.

Kultūras
kanons

Kultūra?

Politika?

KAS IR LATVIJAS KULTŪRAS KANONS?

2014.10.15.

Latvijas kultūras kanona definēšana www.kulturaskanons.lv

Latvijas kultūras kanons līdzīgi kā citās Eiropas valstīs izveidots kā izcilāko un ievērojamāko mākslas darbu un kultūras vērtību kopums, kas atspoguļo nācijas visu laiku nozīmīgākos sasniegumus kultūrā. Kultūras kanonā iekļautas Latvijas kultūru raksturojošās vērtības dažādās mākslas jomās, ar kurām lepojamies un kurām vajadzētu veidot ikviena Latvijas iedzīvotāja kultūras pieredzes pamatu, nodrošinot piederības izjūtu Latvijai.

Latvijas kultūras kanona definēšana www.kulturaskanons.lv

Kanona diskurss saistāms ar kultūras atmiņas jēdzienu, kas skaidrojams kā cilvēku grupas, noteiktas kultūras pārstāvju kopējas zināšanas noteiktā brīdī. Tādējādi var teikt, ka kanons ir līdzeklis šādas kopējas kultūras atmiņas radīšanai un izplatīšanai. Kanons savā ziņā ir institucionalizēta kultūras atmiņa.

Kultūras kanonam vismaz 5 aspekti

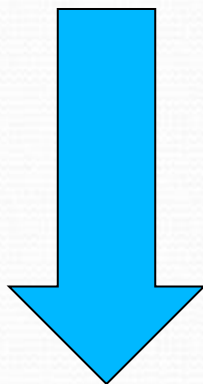
- Latvijas nacionālās identitātes aspekts.
- Latvijas kultūras vērtību mantojuma apzināšanas aspekts.
- Latvijas sabiedrības integrācijas un saliedēšanas aspekts.
- Latvijas sabiedrības izglītības aspekts.
- Valsts tēla aspekts.

Kanonu piedāvā kā instrumentu ļoti dažādu problēmu risināšanai, atbilstoši ieinteresēto pušu vajadzībām mainās idejas, kādam jābūt kanonam.

Izteikta priekšstatu/skatījumu atšķirības

Atšķiras kultūras nozares politiku, praktiku un
teorētiku viedokļi gan starpgrupu līmenī, gan
grupas iekšienē

Pēteris Bankovskis

“Man ir savs kultūras kanons, un to palīdzēja veidot vidusskolas krievu valodas skolotāja V. Plotņikova, mākslinieks K. Fridrihsons un mana pasniedzēja Universitātē M. Upmale. Ak, un vēl kāda ārste Jelgavā un viņas vīrs. Šis kanons ir drīzāk tīkls, nevis zivis, drīzāk iespējas, nekā rezultāts. Tur ir vieta S. Dedala gājienam gar puņķu zaļo jūru, kādai skumjai latviešu tautasdziesmai par puisi, kura dvēsele aizpeld baltā putu gabalā; tur Apsīšu Jēkaba Bagāti radi draudzējas ar Kārļa Skalbes Kaķīti un Frederika Šopēna 24 prelūdijas saskaņojas ar Skota Makenzija aicinājumu doties uz Sanfrancisko ar ziediem matos; tur Imanta Ziedoņa „Es ieeju sevī” itin labi sadzīvo ar sāpīgu vēlmi kaut kad izlasīt Edmunda Spensera „Feju karalieni”. ”

http://www.km.gov.lv/lv/masas/kultura_referati.html

LR Kultūras ministre 2011-2013

Žaneta Jaunzeme-Grende

Mēs strādājam, lai aktualizētu kultūras kanonu. Latvijas Nacionālā bibliotēkā un jebkura cita bibliotēka ir lieliska kanonu popularizēšanas vieta. Lai sāktu kanonu popularizēšanu, iespējams, bibliotēkas var izveidot savu kultūras kanonu par saviem īpašajiem cilvēkiem literatūrā, mūzikā un citās jomās, ar kuriem lepojas paši un par kuriem varētu stāstīt ikvienam apmeklētājam.

www.kasjauns.lv, 18.04.2013

Ilmārs Latkovskis, LR Saeimas Sabiedrības saliedētības komisijas priekšsēdētājs

“...viņu (politiku) uzdevums ir sadarbībā ar ekspertiem radīt stabilu, bet vienlaicīgi arī dinamisku un modernu Kultūras kanona sistēmu. (..) Kultūras kanons ir kā tāds vērtību grozs, kurā atrodam to buķeti, kas raksturo Latvijas kultūru.”

<http://www.delfi.lv/archive>

Jānis Dripe, arhitekts, kultūras ministra padomnieks

“Par Kultūras kanona mērķiem un jēgu ir diskutēts jau kopš šī ideja pavīdēja publiskajā telpā pagājušā gada vasarā. Par paraugu ņemtais Dānijas, kā arī Nīderlandes kultūras kanons reprezentē šo valstu kultūras sasniegumus. Taču aiz šiem sasniegumiem, aiz šī saraksta ir pamanāmas demokrātiskas valsts tradīcijas un skaidra kultūras politika, kanons ir tikai tās atspoguļojums. Latvijas pieeja, kā jau tas ierasts, ir bijusi pilnīgi pretēja — **tā vietā, lai runātu par kultūras nozaru politiku, par infrastruktūru, par vērtību kritērijiem, galu galā pagrābti atsevišķi gadījumi, atsevišķi piemēri, ko tad nu kanonizē.** Tiek spriests par formu un fasādi, iztrūkstot pamatiem. Vai tas nav ačgārni?”

<http://www.a4d.lv/lv/raksti/kulturas-kanons-kriteriju-kopums-vai-savarstijums/>

Artis Zvirgzdiņš, žurnālists

“...diskutēt par būtību, par ...mērķiem ...tas būtu daudz jēdzīgāk un vajadzīgāk...”

<http://www.a4d.lv/lv/raksti/kulturas-kanons-kriteriju-kopums-vai-savarstijums/>

Latvijas Kultūras kanons: fakti

- Izveide 2007./08. gadā
- 7 nozares
- 36 eksperti
- 99 vērtības (artefakti)
- fiksētas mājas lapās
- www.kulturaskanons.lv
- <http://letonika.lv/kolekcija/?Id=kanons>

7
no
za
res

14

12

13

15

18

15

12

Šobrīd

- Veikts Latvijas Kultūras kanona (2007./08) iniciatīvas īstenošanas un attīstības novērtējums (Pētījums „Latvijas kultūras kanona veidošanas metodoloģiskie kritēriji un principi” tika veikts laikā no 2013. gada 10. augusta līdz 2013.gada 20. novembrim saskaņā ar Kultūras ministrijas pasūtījumu. Pētījuma autores A.Laķe, B.Tjarve, A.Hermane)
- Veikta citu valstu (Dānijas un Nīderlandes) kultūras kanona izveides un attīstības pieredzes analīze un novērtējums
- Izstrādāti 4 Latvijas kultūras kanona attīstības scenāriji
- Sagatavoti priekšlikumi Kultūras kanona iniciatīvas metodiskai attīstībai un ilgtspējīgas politikas izveidei

Latvijas Kultūras kanona īstenošanas un attīstības novērtējums

- KM budžeta samazinājums 2009. gadā par 43 %, ministru maiņa, projekts apturēts, mājas lapa nepabeigta, netiek izdota plānotā grāmata, DVD
- Mērķtiecīga Kultūras kanona komunikācija un sabiedrības izglītošana ilgi nenotika; tā atjaunojās 2013. gadā
- Ir atsevišķu sabiedrības grupu pašiniciatīvas – humanitāro un sociālo zinātņu zinātnieki, augstskolas (pētnieciskie darbi, konkurss skolu jauniešiem) kulturoloģijas skolotāji, kultūras projektu īstenotāji, kultūras nozares darbinieki

2.

DĀNIJAS UN NĪDERLANDES KULTŪRAS KANONI

KAS NOTIKA AR KULTŪRAS KANONA PROJEKTIEM DĀNIJĀ UN NĪDERLANDĒ?

Dānijas un Nīderlandes

pieredze: divi atšķirīgi ceļi

Dānija

Mērķis: apkopot un parādīt dižākos un nozīmīgākos Dānijas kultūras mantojuma darbus, atklāt, ar ko dāņi ir īpaši globalajā pasaulē, centieni nodrošināt **vienotu identitāti**

Iniciatīva: ierosināja bijušais Dānijas kultūras ministrs B. Mikelsens (labēji nacionālistiskā Konservatīvā Tautas partija) ;

ŠOBRĪD PROJEKTS REĀLI NEDARBOJAS, ĻOTI KRITIZĒTS

Nīderlande

Mērķis: izstrādāt izglītības sistēmā izmantojamu materiālu, radīt vienotu izpratni par Nīderlandes kultūru un vēsturi, bet kanonam jāatspoguļo – visu Nīderlandes iedzīvotāju kolektīvā atmiņa, citu kultūru ietekmes; nav mērķis maksimāli konstruēt vienotu identitāti, nestabils balanss starp multikulturālismu un interkulturālismu

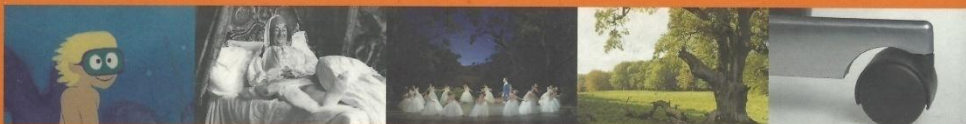
INICIATĪVA DARBOJAS

**KĀDS BIJA DĀNIJAS KULTŪRAS
KANONS?
PAR KO KRITIZĒJA DĀNIJAS
KANONU?**

ARKITEKTUR BILLEDKUNST DESIGN OG KUNST HÅNDVÆRK FILM LITTERATUR MUSIK SCENEKUNST

KULTURKANON

MED INDLAGT DVD

KULTUR
MINISTERIET

POLITIKENS FORLAG

Dānijas kultūras kanons

Asatīce: Kultūrkānon.
Politikens Forlag, 2006

Dānijas kultūras kanona izveides process

- Bijušā Dānijas Kultūras ministra Briana Mikelsena (*labēji nacionālistiskā Konservatīvā Tautas partija*) iniciatīva
- Projektu uzrauga un finansē Dānijas Kultūras ministrija
- Nozares ekspertu grupu vadītājus B. Mikelsens uzaicina personīgi
- eksperti paši savā ziņā ir kritērijs; vērtības izdiskutētas iekšēji katras grupas ietvaros; daļa ekspertu neapmierināti ar rezultātu
- Visām nozarēm raksturīgi kritēriji :
 1. **Augsta mākslinieciskā kvalitāte**
 2. **Dānisko vērtību nesējs**

Kāds “izskatījās” Dānijas kultūras kanons?

- Dānijas kultūras kanons vispirms tika izdots grāmatā un diskā 175 000 eks. tirāžā
- 150 000 eksemplāri tika bez maksas izdalīti bibliotēkām, Dānijas skolām, ģimnāzijām, biznesa koledžām, pieaugušo izglītības centriem
- grāmata bija nopērkama arī veikalos par 99 dāņu kronām (~ 13 EUR)
- Tika radīta arī speciāla kultūras kanona mājas lapa, ar dažāda līmeņa didaktiskiem materiāliem (filmas, mūzika)

Dānijas kultūras kanons

- Mājas lapa slēgta 2012. gadā
- oficiālais iemesls - mājas lapas uzturēšanas izdevumi, autoratlīdzības, kas gadā bija apm. 700.000 dāņu kronu (92 458.00)
- Joprojām pieejama elektroniska grāmatas pdf. versija

Dānijas kultūras ministre Marianne Jelved (2012. gadā)

norāda, ka nekad neklūs par kultūras kanona krustmāti, jo politiķiem nav jābūt arbitriem, arī attiecībā uz mājas lapu viņas viedoklis ir strikts, uzskatot, ka šajos ekonomiskajos apstākļos līdzekļu tērēšana mājas lapas uzturēšanai ir neiespējama.

Avots: Thorsen N. (2012) Kultur-Brians kanon-hjemmeside sparet væk: Ingen har For talt mig, at hjemmesiden lukker. In: Politiken.dk. 11.12.2012. , Sk. 24.10.2013.:

<http://politiken.dk/kultur/nyheder/ECE1838982/kultur-brians-kanon-hjemmeside-sparet-vaek-ingen-har-fortalt-mig-at-hjemmesiden-lukker/>

Dānijas sabiedrības viedokļi kanona izstrādes gaitā. Uzskats, ka kanons

- ir pārāk tieša politiska iejaukšanās kultūras procesos
- ir aizsegs valdības vadošās Konservatīvās Tautas partijas vēlmei stiprināt valdības spiedienu minoritāšu (īpaši musulmaņu) integrācijai dāņu sabiedrībā
- ir kultūras identitātes konstruēšana
- kā valsts radīts un finansēts projekts, tas sabiedrībai uzspiež viedokli par to, kas ir vērtējams kā labākais un vērtīgākais
- Nenodrošina sieviešu un vīriešu radītu darbu īpatsvaru kanonā
- pārāk maza jauniešu interese un iesaiste

Dānijas sabiedrības viedokļi kanona izstrādes gaitā

- mākslinieki un kultūras jomā strādājošie apšaubā kanonizēšanas procesu kultūrā kā tādu
- vienotu kritēriju trūkums darbu atlasē, sasaistes trūkums
- neizpratne par darbu iekļaušanu, kas atrodas ārpus Dānijas, vai nav dāņu izcelsmes mākslinieku radīti
- grūtības uztvert darbus laika griezumā, jo netika veidots vienots apskats, kas sasaistītu vērtības ar Dānijas vēsturisko attīstību

Dānijas radošie cilvēki par kanonu

Šis valdības projekts līdzinās mākslas cenzūrai un kontrolei, kas tipiska komunistiskajiem režīmiem.

kinorežisors Larš on Trīrs (Lars von Trier)

Mani neiepriecina fakts, ka kaut kāda elitistu komiteja ir iekļāvusi mani kā kaut ko īpašu .

Neesmu ieinteresēts būt šo elitāro muļķību daļa.

ģitārists Francs Bekelē (Franz Beckelee)

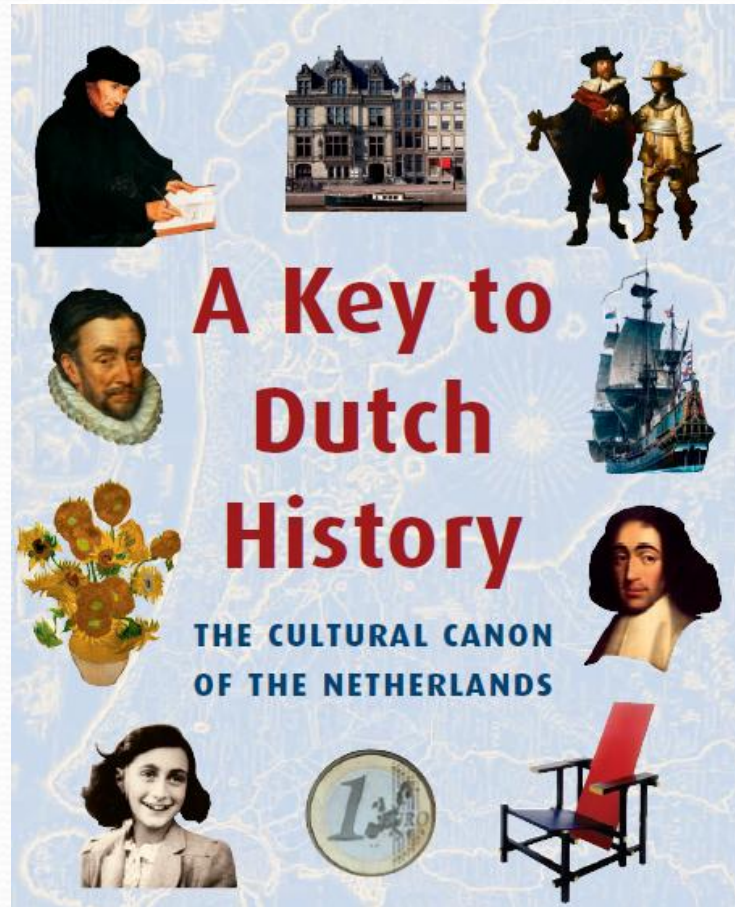
Avoti:

Falconer I. Fairy Tales of Resistance: The Danish Culture Canon, Lars von Trier, and the Emperor's New Clothes. In: Conditions. Independent Scandinavian Magazine of Architecture and Urbanism. July 2, 2010 , 1.10.2013. <http://www.conditionsmagazine.com/archives/i863>

McGwin K. (2006). Cream of culture for some is sour milk for others. In: *The Copenhagen post*. 3-9 FEBRUARY 2006, p.3. Sk.25.09.2013.: http://www.in-other-words.dk/background/clippings/0905_3.pdf

**KĀDS IR NĪDERLANDES KULTŪRAS
KANONS?
PAR KO KRITIZĒ NĪDERLANDES
KANONU?**

Vēstures un kultūras kanons Nīderlandē

Atsauce: Committee for the Development of the Dutch Canon (2007). *A Key to Dutch History: The Cultural Canon of the Netherlands*. Amsterdam: Amsterdam University Press

Kanons visiem Nīderlandes cilvēkiem

- Stāsts par zemi, kurā visi kopā dzīvojam, tas ir valsts kolektīvā atmiņa
- Nevis kā nacionālā lepnuma transportlīdzeklis, bet kanons, kas rosina līdzdarboties
- Kanons, kas ir atvērts, nevis slēgts; nevis saraksti, bet logi
- Mūsdienu tehnoloģijas nevis kā apdraudējums, bet kā sabiedrotais
- Nevis kā galamērķis, bet iedvesmojošs pamats, kas ieguldīts izglītībā
- Nav jauns mācību priekšmets vai jauna mācību grāmata
- Kanons nevis kā problēma, bet iespēja

Iemesli, kādēļ veidoja Nīderlandes kanonu

- skolās pārāk bieži kultūras un vēstures vērtības tika interpretētas kā kultūras identitāte
- arvien pieaugošs skaits skolēnu ar dažādu etnisko izcelsmi
- pētījumi liecina, ka pēc skolas beigšanas arvien mazāks jauniešu skaits pārzina savas valsts vēsturi un kultūru
- izglītības sistēmai jāstiprina sociālā atbildība
- kanonu varēs arī izmantot naturalizācijasursos

Nīderlandes kanona saturs un forma

- Mājas lapa angļu, turku, vācu, indonēziešu, arābu valodās:
 - 50 notikumi/cilvēki/sociāli fenomeni hronoloģiskā kārtībā
 - attēls, stāsts, papildus resursi dažādām vecuma grupām
 - ieteikumi, kur doties (muzeji)
 - daiļliteratūras saraksts jauniešiem
- Sienas plakāts ar 50 “lodziņiem”
- “Dārgumu lāde” ar priekšmetiem (piem., okupācijas laika pārtikas talons)

Mājas lapa

<http://www.entoen.nu/>

← → ↻

entoen.nu
DE CANON VAN NEDERLAND

voor iedereen
officiële versie

voor leerlingen

voor docenten

Overzicht
Hoofdpijnen
Op de kaart
Over entoen.nu
Actueel
Downloads
Webwinkel
Reacties
Veelgestelde vragen
Vensterplaten
Quiz

voor meer canons zie:
regiocanons.nl

Download
de canonkijker
voor iPhone of Android

06 nov 1990 kalender
Hongarije wordt het 24e
lid van de Raad van
Europa.
 [Meer informatie](#)

[Twitter](#) | [Facebook](#)

Piedāvājumi Nīderlandes kanona pārskatīšanai/papildināšanai

- Izveidot starptautisku kanonu, ko izmantot Nīderlandes izglītībā
- Kanona piedāvājumu apspriest skolās un skolotāju asociācijās; reaģēt uz kritiku
- Mājas lapa piedāvā iespēju komentēt un ierosināt izmaiņas
- Pēc pieciem gadiem veidot jaunu komisiju, lai izvērtētu esošo kanonu

Nīderlandes kanona kritika

- Kanons pārāk vērsts uz nacionālās identitātes uzsvēršanu, tādēļ atstāj nenozīmīgu ietekmi uz integrāciju
- Kanons ir vienpusīga vēstures interpretācija, kas tiek uzspiesta skolotājiem
- Kanons par maz atspoguļo kultūras daudzveidību, vēsturiskās saites ar imigrantu kultūrām

Avots: Kremer, M. (2013). *The Netherlands from National Identity to Plural Identifications*. Washington: Migration Policy Institute.

Kultūras kanons visās 3 valstīs kā politiski-ideoloģiski projekti

Tas bija politisks projekts, kam dāņu sabiedrībā vajadzēja stiprināt noteiktas vērtības. Konservatīvajiem šīs vērtības ir izteikti dāniskas un nacionālas. Kanons nekad nav „nevainīgs” – oficiāls kanons no Kultūras ministrijas vienmēr “stāstīs noteiktu politisku stāstu”. Tas nevar būt citādi. Tā ir politiska ideja..

.Birgite Dargere (*Birgitte Darger*), Dāņu valodas pasniedzēju Apvienības direktora vietniece, Brīvās ģimnāzijas lektore

Teorētisks skatījums:

Kultūras kanons kā *jaunā nacionālisma** izpausme

- 21.gs. sākumā kultūrpolitikas veidošanā arvien vairāk sāk iekļaut *jaunā nacionālisma* un kolektīvās identitātes elementus
- viena no jaunā nacionālisma izpausmēm: dažās Eiropas valstīs tiek radīts **kultūras kanons**; tas tiek izstrādāts kultūrpolitikas programmu ietvaros: šobrīd Dānijā, Nīderlandē, Latvijā.
- katrā valstī specifiski kultūras kanona mērķi, izveides kārtība, bet kopējais: kultūras kanona radīšana ir ilustrācija tam, kā valstis ar kultūrpolitikas palīdzību apliecina dažādas identitātes paradigmas un interpretācijas.

Peter Duelund (2011). The Impact of the New Nationalism and Identity Politics on Cultural Policy-making in Europe and Beyond.

3.

LATVIJAS KULTŪRAS KANONS ŠODIEN: 4 ATTĪSTĪBAS SCENĀRIJI

VISIEM
SCENĀRIJIEM
KOPIĢS

Kultūras
Kanonam

jābūt
izmantojamam
izglītības
sistēmā

Kultūras kanona attīstības

1.scenārijs: nacionālās identitātes
stiprināšana ar kultūras un mākslas
izcilību palīdzību

**Esošā 2007./2008.gadā aizsāktās
Latvijas kultūras nozaru kanona
iniciatīvas pabeigšana un
konsekventa turpināšana**

Kultūras kanona attīstības 2.scenārijs: sabiedrības kolektīvās atmiņas stiprināšana

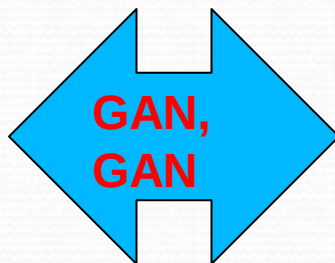
**No jauna izstrādāti vērtību komplekti
(KULTŪRAS ZĪMES?)**

**kas izkārtoti uz laika ass un atspoguļo Latvijas
kultūras dinamiku un daudzveidību**

Kultūras kanona attīstības

3.scenārijs:

**Esošais
Kultūras nozaru
kanons**

**Latvijas
kolektīvā atmiņa
jeb kultūras zīmes**

Kultūras kanona attīstības 4.scenārijs

**Zelta kanons +
Latvijas kolektīvā atmiņa jeb
*kultūras zīmes***

IETEIKUMI KULTŪRAS KANONA POLITIKAS VEIDOTĀJIEM

Ieteikumi Īstermiņa rīcībai

1. Turpināt esošās labās prakses kultūras kanona popularizēšanā mērķgrupām
2. Atbalstīt konkrētu kultūras organizāciju (*bibliotēku, muzeju, kultūras centru u.c.*), pašiniciatīvas kultūras kanona popularizēšanā mērķgrupām
3. Izsludināt konkursu kultūras un kultūrizglītības institūcijām kanona vērtību popularizēšanas projektiem un/vai Kultūras kanona komunikācijas stratēģijas izstrādei kopumā

Ieteikumi Īstermiņa rīcībai

3. Izsludināt konkursu kultūras un kultūrizglītības institūcijām kanona vērtību popularizēšanas projektiem un/vai Kultūras kanona komunikācijas stratēģijas izstrādei kopumā

4. Veikt mājas lapas www.kulturaskanons.lv

papildināšanu:

- izveidot saites un norādes uz papildus resursiem;
- izstrādāt metodisko materiālu komplektus par tām esošā kanona vērtībām, kuras rekomendē eksperti, kas būtu izmantojami vispārizglītojošās un kultūrizglītības skolās;
- apzināt esošos projektus, ko īsteno kultūras un kultūrizglītības institūcijas kanona popularizēšanā un informāciju pievienot kanona mājas lapai.

Prioritārais instruments

Īstermiņā un ilgtermiņā

- **Kultūras kanona mājas lapa, sasaistē ar citiem informācijas avotiem:**
- kultūras karti
- audio, video, interaktīvām spēlēm u.c metodiskiem, didaktiskiem materiāliem
- tūrisma ceļvežiem
- pētījumiem
- tulkots krievu, angļu, lietuviešu, igauņu, poļu, franču, vācu?

4.

NO KULTŪRAS KANONA UZ KULTŪRAS ZĪMJU CEĻU

Latvijas Kultūras akadēmijas priekšlikums Latvijas 100 gadei

- identificēt, raksturot un aktualizēt tās Latvijas kultūras vērtības un artefaktus, ko Latvijas iedzīvotāji skata kā būtiskas Latvijas nācijas identitātes pamatu un tās attīstības priekšnosacījumus nākotnē;
- iekļaut būtiskākās Latvijas simtgades kultūras zīmes vienotā digitālā platformā, kas darbotos kā Latvijas nacionālās identitātes digitālais spogulis.

t.i. Kultūras kanona idejas attīstība

Atmetam kultūras kanona jēdzienu?

LATVIJAS KULTŪRAS ZĪMJU CEĻŠ

Interaktīva digitāla platforma

Projekta galvenie sadarbības partneri:

- Jāzeps Vītols Latvijas Mūzikas akadēmija,
- Latvijas Mākslas akadēmija
- Latvijas Nacionālā bibliotēka
- Latvijas kultūras centri,
- Latvijas vispārizglītojošo skolu 10. – 12. klašu skolēni un mākslas un mūzikas skolu vecāko kursu skolēni un skolotāji.

Projekta idejas raksturojums

Latvijas simtgades kultūras zīmju apzināšana ir turpinājums Kultūras ministrijas īstenotajai Kultūras kanona programmai, kas ietvēra būtiskāko, mākslinieciski augstvērtīgāko Latvijas kultūras vērtību un artefaktu apzināšanu, dokumentēšanu un komunicēšanu

Projekts idejiski un pēctecīgi tiks saistīts ar LMA ierosināto un JVLMA un LKA atbalstīto Latvijas nākotnes mākslas prezentāciju 2019.gadā, kas, atbilstoši, būtu dēvējama kā **Latvijas Nākotnes kultūras zīmes** - visu trīs Latvijas Mākslas augstskolu studējošo radošo projektu demonstrējumi

Projekta idejas raksturojums

Latvijas simtgades kultūras zīmju apkopojums interaktīvā digitālā rīkā kalpos ne tikai par nācijas kolektīvās atmiņas ilustrāciju, bet veidos arī dinamisku, virtuālu tiltu no Latvijas nācijas pirmās simtgades uz nākotni (nākošo simtgadi), jo apliecinās ne tikai pašreizējo nācijas kultūras vērtību izpratni, bet norādīs arī uz tās aktuālajām kultūras vajadzībām.

Projekta idejas raksturojums

- *Latvijas simtgades kultūras zīmju* projekts **atšķirsies** ar to, ka tā ietvaros tiks akcentēta diskusija par nacionālās kultūras vērtībām, kas neparedz galīgu un noslēgtu kultūras artefaktu un vērtību sarakstu izveidi
- *Latvijas kultūras zīmes* ir digitālā platforma, kurā atspoguļotas katrā Latvijas simtgades desmitgadē būtiskākās kultūras zīmes reģionālā griezumā
- vērtību atlases process būs atvērts gan attiecībā uz atšķirīgu Latvijas kultūras kopienu (etnisko, reģionālo, vecuma, reliģisko, etnogrāfisko u.c.) iesaisti vērtību un artefaktu apzināšanā, gan attiecībā uz digitālās platformas saturisko, vizuālo un tehnoloģisko aspektu.

Projekta idejas raksturojums

- Kultūras zīmju identificēšanas un atlases procesā tiks ievērots līdzsvars starp sabiedrības un ekspertu skatījumu
- Kultūras zīmes tiks grupētas atbilstoši to „piederībai” noteiktam laika posmam (noteiktai desmitgadei) Latvijas valsts vēsturē, tādejādi veidojot Latvijas nācijas kultūras un radošās pašizpausmes izmaiņu un attīstības ceļa karti laikā un telpā
- Digitālā platforma plānota kā interaktīva vietne, kuru ir vienkārši papildināt kultūras zīmju skaita, to raksturojošās informācijas un vizuālo materiālu aspektā.

Projekta idejas raksturojums

Digitālās platformas *Latvijas simtgades kultūras zīmes* lietotājs būs jebkurš Latvijas iedzīvotājs, kuru interesē Latvijas kultūras un mākslinieciskās jaunrades mantojums, it īpaši, Latvijas skolēni, studējošie, kā arī Latvijas viesi un citu valstu iedzīvotāji.

Digitālā platforma būs pieejama latviešu, krievu, lietuviešu, igauņu, angļu, vācu un franču valodās. Katrai lietotāju grupai tiks piemērotas atbilstošas interaktivitātes formas.

**LŪDZAM IZTEIKT PRIEKŠLIKUMUS PAR
LATVIJAS simtgades
kultūras zīmju ceļa projektu**

zpc@lka.edu.lv